

J. R.

**Zasady nowego jugosłowiańskiego
prawa ubezpieczeniowego : [recenzja
artykułu A. Goldstajna
opublikowanego w "Zborniku
prawnego fakulteta", 1962, nr 2]**

Palestra 7/2(62), 86-87

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Liczba rozwiedzionych małżeństw, które miały dzieci, kształtuje się stosunkowo wysoko, jak o tym przekonywa poniższa tabelka:

Rok	Liczba	% w ogólnej liczbie rozwiedzionych małżeństw	Liczba dzieci
1958	13 230	57,1%	20 072
1959	14 125	58,2%	21 764
1960	14 448	58,9%	22 214

Sytuacja ta stanowi m. in. wynik stale polepszającej się sytuacji matki i dziecka, którym państwo zapewnia w szerokim zakresie pomoc i opiekę. Mimo jednak tej wzmoczonej działalności państwa socjalistycznego w powyższej dziedzinie należy — zd. autorów — przedsięwziąć odpowiednie kroki, aby zahamować zjawisko wzrostu liczby rozwodzących się małżonków mających dzieci.

Zwracając uwagę na wzrost procentowy orzeczonych rozwodów w stosunku do oddalonych powództw (w r. 1956 = 50,4%, w r. 1958 = 62,6%, w r. 1961 = 63,8%), autorzy podkreślają, że w niektórych okręgach sądowych procent ten był wyższy, a w innych znacznie niższy.

Eogaty w inne interesujące dane dotyczące rozpatrywanych przez sądy NRD spraw rodzinnych, omawiany artykuł stanowi wymowne świadectwo podjęcia poważnych prac w celu zbadania problematyki rozwodowej, po czym dopiero na podstawie wyników tych badań możliwe będzie podjęcie skutecznej walki z omawianymi zjawiskami i ich społecznie ujemnymi konsekwencjami.

Zasady nowego jugosłowiańskiego prawa ubezpieczeniowego

omawia na łamach nr 2 z 1962 r. kwartalnika *Zbornik pravnog fakulteta u Zagrebu* prof. A. Goldštajn.

Nowa ustawa o instytucjach ubezpieczeniowych weszła w życie 20.VII.1961 r. Jej cechą charakterystyczną jest fakt, że uregulowała ona wyłącznie organizacyjne sprawy instytucji ubezpieczeniowych, natomiast nie zawiera ona nieomal w ogóle żadnych postanowień w stosunku do umów ubezpieczeniowych.

Ustawa zamiast jednej państwowej instytucji ubezpieczeniowej przewiduje powołanie szeregu agencji stowarzyszonych w zrzeszenia ubezpieczeniowe w każdej z republik federacji, które z kolei tworzą Jugosłowiańskie Zrzeszenie Ubezpieczeniowe. Reasekurację tych agencji prowadzą zrzeszenia republikańskie i Jugosłowiańskie Zrzeszenie Ubezpieczeniowe. Tak więc w organizacji systemu instytucji ubezpieczeniowych w Jugosławii dokonano daleko idącej decentralizacji (poszczególne agencje mają prawny monopol ubezpieczeniowy na terytorium ich działalności).

Ustawa zapewnia także ubezpieczonym udział w zarządzaniu agencjami. Najwyższą ich władzą jest bowiem zgromadzenie składające się z osób wybranych przez ubezpieczonych i członków powołanych przez terenowe komitety ludowe. Ubezpieczeni mają prawo decydowania w sprawach operacji prowadzonych przez ich agencje.

Ubezpieczenie dokonywane jest na podstawie reguł ubezpieczenia wydanych przez agencje za zezwoleniem miejscowego komitetu ludowego oraz rządu repu-

blikańskiego lub federalnego, jeśli chodzi o postanowienia wydane przez zrzeszenia ubezpieczeniowe.

Jednolitość ubezpieczenia osiągnięta jest przez włożenie na wszystkie agencje ubezpieczeniowe obowiązku prowadzenia wszystkich rodzajów ubezpieczeń przewidzianych przez ustawę oraz takich obowiązków, jakie zostały wprowadzone przez Jugosłowiańskie Zrzeszenie Ubezpieczeniowe oraz republikańskie zrzeszenia ubezpieczeniowe.

Autor artykułu występuje z postulatem uregulowania problematyki umowy ubezpieczeniowej wyrażając pogląd, że ubezpieczającemu, mającemu w tej dziedzinie całkowity monopol, nie może być dana władza wyłączności w zakresie inicjowania reguł umowy ubezpieczeniowej, mimo że postanowienia te podlegają kontroli wyższych władz, zobowiązanych do wyrażenia swojej zgody w tym zakresie. Monopolistyczny bowiem charakter ubezpieczeń i stosowanych w tej dziedzinie kontraktów adhezyjnych może zd. autora tylko wtedy służyć ubezpieczeniu rozumianemu jako pomoc społeczna, gdy będą one dokonywane i kontrolowane na podstawie przepisów ustawowych, które powinny w konsekwencji — przez odpowiednie postanowienia — zapewnić prowadzenie na tym polu jak najbardziej efektywnej polityki.

J. R.